

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/183/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116205820
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116205820.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., J. XX, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu prešov č.k. 11C/100/2016-92 zo dňa 30.05.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Priznáva žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovanému.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 900 Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 28.03.2013, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach v bode 10, o tejto časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná. Uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 486,25 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 457 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku.

V odôvodnení uviedol, že žalobca svojou žalobou podanou na súde dňa 09.09.2015 žiadal súd, aby vyhlásil rozsudok, ktorým by určil, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 900 Eur. Taktiež žiadal určiť, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 28.03.2013, uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach - bod 10, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

Dňa 28.03.2013 uzatvoril žalobca so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver 800 Eur za poplatok 772 Eur s tým, že celkovú čiastku vo výške 1 572 Eur uhradí v 12-tich mesačných splátkach po 131 Eur, so začiatkom splatnosti 06.05.2013. Žalobca žalovanému celkovo zaplatil 1 700 Eur. Žalobca ešte žalovanému uhradil 128 Eur za nový splátkový kalendár. V čase uzatvárania zmlúv bol živnostníkom v oblasti stavebníctva, avšak úver bral na súkromné účely, a to na stavbu rodinného domu. Poskytnutý úver nevedol v účtovníctve.

V predmetnom konaní súd zistil, že účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, v rámci ktorej mal žalobca postavenie spotrebiteľa a žalovaný postavenie dodávateľa. Išlo o spotrebiteľský úver, keďže bolo preukázané, že žalobca bral úver na súkromné účely, nie na podnikateľské. Zmluva o úvere tak

mala mať náležitosti v súlade so zákonom účinným v čase uzatvárania zmluvy, teda v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z. Zmluva však neobsahuje náležitosti, ktoré podľa tohto zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať má. Zmluva konkrétne neobsahuje konečnú splatnosť úveru, úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, RPMN, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a priemernú hodnotu RPMN. Pokiaľ teda zmluva neobsahuje tieto náležitosti, je síce platná, avšak je bezúročná a bez poplatkov.

V konaní bolo preukázané, že žalobcovi bola poskytnutá suma 800 Eur a on žalovanému zaplatil sumu 1 700 Eur. Je tak zrejmé, že suma 900 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo na strane žalovaného. Preto súd žalobe vyhovel.

Čo sa týka poplatku, je potrebné uviesť, že z dvoch tretín je tento poplatok neúmerne vysoký, a to vo vzťahu k nákladom na vypracovanie, uzavretie zmluvy o úvere a na tzv. všetku administratívnu činnosť. Ide o vágne ustanovenie, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké činnosti ide, pričom dve tretiny z poplatku predstavujú sumu 514,70 Eur, čo predstavuje 66 %-ný poplatok za vypracovanie a uzavretie zmluvy (banky požadujú poplatok za spracovanie úveru vo výške 1 až 2 %). Poplatok je neúmerne vysoký a ako taký je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). To je dôvod na určenie neplatnosti tejto časti dojednaného poplatku.

Súd konštatoval, že takto zadaný poplatok je neúmerne vysoký. V konaní absentuje dôkaz, že žalobca ako spotrebiteľ bol s jeho podstatou oboznámený, keďže bol súčasťou spomínaných formulárových Všeobecných podmienok poskytnutia úveru žalovaného. Poplatok nie je ani náležite špecifikovaný a viaže sa (jeho časť v rozsahu dvoch tretín) na bližšie neurčité náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Navyše je potrebné konštatovať, že nejde o cenu za poskytnutie úveru, pretože túto by mal odrážať úrok za úver. Podstatou tohto poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané a so zreteľom na výšku poskytnutého úveru ide o poplatok neúmerne vysoký.

Dojednanie poplatku súvisiaceho s poskytovaním úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a za tento poplatok sa spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, čo je preukázané aj v tejto veci, a to práve so zreteľom na neurčitosť a nešpecifikovanosť predmetných dvoch tretín poplatku.

Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré sú uvedené na zadnej strane úverovej zmluvy zo dňa 28.03.2013, navyše neboli dlžníkom podpísané. Je tu teda pochybnosť o vôli žalobcu uzavrieť takúto dohodu o výške poplatku, kde dve tretiny z neho budú predstavovať náklady na vypracovanie a uzavretie úverovej zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Taktiež nie je jasné, čo bolo žalovaným pre dlžníka ako žiadateľa o úver za poplatok 772 Eur urobené. Takéto ustanovenie Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože spotrebiteľ si ju osobitne nevyjednal, splynula s ostatnými všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru a navyše nevyjadruje skutočné náklady úverovej spoločnosti s poskytnutím úveru. Je tu skrytý zámer - úmysel získať peňažné plnenie z poskytnutia úveru, čo znamená aj skryté požadovanie úrokov v neprímerane vysokej výške.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Vzhľadom k tomu, že žalobca bol v konaní plne úspešný, súd mu priznal aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 486,25 Eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. V danom prípade sa jedná o spojenie dvoch vecí, teda odmena za jeden úkon právnej služby z neurčitej hodnoty predstavuje v roku 2015 sumu 64,54 Eur, v roku 2016 sumu 66 Eur a z hodnoty 900 Eur predstavuje 51,45 Eur. Podľa § 13 ods. 3 citovanej vyhlášky tak odmena za jeden úkon právnej služby v danom prípade je vo výške 81,69 Eur za rok 2015 (64,54 € + 1/3 z 51,45 €) a vo výške 83,15 Eur za rok 2016 (66 € + 1/3 z 51,45 €).

Súd priznal žalobcovi odmenu za 2 úkony právnej pomoci á 81,69 Eur (prevzatie a príprava zastúpenia, žaloba), za 1 úkon á 40,85 Eur (námietka z 29.12.2015) a za 1 úkon á 83,15 (účasť na pojednávaní dňa 30.05.2016) spolu vo výške 287,38 Eur a režijný paušál vo výške 33,75 Eur (3 × 8,39 Eur, 1 × 8,58 Eur) postupom podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky. Odmena a režijný paušál sú tak spolu vo výške 321,13 Eur.

Súd priznal právnenému zástupcovi žalobcu aj cestovné náhrady podľa zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov pri použití osobného motorového vozidla: -cesta Svidník - Prešov a späť (112 km) na pojednávanie dňa 30.05.2016 vo výške 26,88 Eur. Náhrada za stratu času cestou Svidník - Prešov a späť predstavuje sumu vo výške 57,20 € (4 polhodiny × 14,30 €).

Keďže právny zástupca žalobcu je platcom DPH, súd priznal postupom podľa § 18 ods. 3 citovanej vyhlášky aj túto daň vo výške 81,04 Eur.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že celkové trovy konania, ktoré vznikli žalobcovi, sú vo výške 486,25 Eur, na ktorých náhradu súd zaviazal žalovaného, pričom podľa § 149 ods. 1 O.s.p. je tento povinný zaplatiť ich na účet právneho zástupcu žalobcu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že dňa 28.03.2013 uzatvoril žalovaný ako veriteľ s dlžníkom pod obchodným menom R. T., ako fyzickou osobou - podnikateľom označeného identifikačným číslom XX XXX XXX zmluvu o úvere. Nie je preto možné aplikovať na zmluvu o úvere ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, keďže o spotrebiteľa v tomto prípade nejde. Zmluva sa posudzuje podľa obchodného zákonníka, nakoľko bola uzatvorená medzi dvomi podnikateľskými subjektmi. Podľa judikatúry ESD dokonca nie je spotrebiteľom ani podnikateľ konajúci mimo rámca svojho podnikania. Žalovaný nie je povinný preukázať, na čo v skutočnosti žalobca použil peniaze, ale na aký účel mu boli poskytnuté. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoE/70/2010-42 a uviedol, že dlžník si vzal úver za účelom podnikania, čím bol vyňatý spod pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ. O spotrebiteľa ide jedine v tom prípade, ak si vzal úver na osobnú potrebu, a teda nie na účely podnikania, povolania, či zamestnania. V čase uzavretia zmluvy neexistoval a nebol účinným žiaden všeobecne záväzný predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška poplatku za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ust. § 53 ods. 6 OZ. Dôkazné bremeno v otázke primeranosti odplaty znáša žalobca. Pokiaľ sa žalobca dovoľáva údajov bánk, koná tak v priamom rozpore s ust. § 53 ods. 6 OZ. Správne by sa malo prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú pre nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Navyše je možné prevýšenie takejto odplaty a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného. Žalovaný s odbornou starostlivosťou a s prihliadnutím na dobu, výšku úveru, príjem spotrebiteľa a účel poskytnutého úveru uzatvoril zmluvu o úvere a oboznámil žalobcu s jej jednotlivými ustanoveniami. Všeobecné určenie neplatnosti zmluvy, tak ako určil prvoinštančný súd je v hrubom rozpore s právami veriteľa, ktoré mu priznáva platná legislatíva. Rozsudok je nepreskúmateľný, čím došlo k odopretiu možnosti konať pred súdom. Argumentácia súdu, ktorou rozhodol o neprijateľnosti zmluvných podmienok je nepostačujúca. Z odôvodnenia nie je vôbec zrejmé, prečo súd rozhodol o vydaní čiastky zaplatenej nad rámec istiny. Žalobca nepredložil jediný dôkaz o tom, že by sa malo jednať o spotrebiteľský úver. Žalovaný sa nestotožňuje ani s rozhodnutím súdu o úhrade súdneho poplatku. Žalovaný dal do pozornosti súdu rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 8C/22/2011 a sp. zn. 4C/26/2011. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzatvorenej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nikdy nebola právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Žalobca na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky nemá naliehavý právny záujem. Žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem určení neplatnosti zmluvy. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). S účinnosťou od 01.07.2016 došlo k zrušeniu Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30.06.2016 a v zmysle prechodných ustanovení vyplývajúcich z ust. § 470 ods. 1, 2 veta prvá CSP sa aplikuje princíp okamžitej aplikability a princíp justifikácie účinkov procesných úkonov, čo znamená, že právna úprava obsiahnutá v CSP sa aplikuje aj na konania začaté pred 01.07.2016 so zachovaním právnych účinkov procesných úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona i vtedy, ak novšia procesná úprava už s týmto následkom nepočíta. Princíp justifikácie účinkov procesných úkonov vyplývajúcich z ust. § 470 ods. 2 CSP je kompatibilný s princípom okamžitej aplikability vyplývajúcim z ust. § 470 ods. 1 CSP. Vzhľadom na uvedené, na úkon súdu je potrebné hľadieť k momentu jeho vykonania.

5. Podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V čase rozhodovania súdu prvej inštancie boli náležitosti odôvodnenia rozsudku stanovené v ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. Rozsudok je čo do žalobcom namietaného dôvodu odôvodnený riadne, v súlade s predmetným ustanovením. Súd prvej inštancie náležite vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel. Rozsudok spĺňa aj kritériá odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP.

Odvolací súd po preskúmaní dospel k záveru, že prvoinštančné rozhodnutie je aj v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a aj v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Za porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, že prvoinštančný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

6. Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobcu možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

Podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

7. Odvolací súd má za to, že zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu dňa 28.03.2013 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z obsahu spisu totiž nevyplýva, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V zmluve o úvere je síce označený aj ako fyzická osoba (menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom) aj ako fyzická osoba - podnikateľ (uvedené IČO). V prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nesporebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nesporebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len označenie dlžníka jeho identifikačným číslom, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s (údajnou) podnikateľskou činnosťou dlžníka vôbec uzatvorenie príslušnej zmluvy má. Žalobca v konaní tvrdil, že úver použil pre osobnú potrebu, nie na podnikanie. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na žalovanom (ako veriteľovi). Žalovaný v konaní nepreukázal, že úver poskytol žalobcovi na účel podnikania žalobcu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a žalobcovi je dôvodné priznať postavenie spotrebiteľa. Zmluva o úvere zároveň predstavuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného o absencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle § 137 písm. c/ CSP (do 30.06.2016 túto problematiku upravovalo ust. 80 písm. c) O.s.p.). Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobcovi, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného zákonného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Preto táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (článok 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho

hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

Z obsahu spisu ďalej možno vyvodiť záver, že v prípade namietanej zmluvy ide o formulárovú zmluvu, ktorej obsah žalobca ovplyvniť nemohol. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Z uvedeného dôvodu zmluvné dojednania podliehajú prieskumu v zmysle § 53 ods. 1 OZ. Správne preto súd prvej inštancie podrobil súdnej kontrole zmluvné ustanovenia tak podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o vadnosti právneho úkonu, ako aj podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa ustanovení o súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok.

8. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Podľa bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok žalovaného 1/3 poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné 2/3 zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Sporný poplatok za poskytnutie úveru predstavuje 64,33 % zo sumy istiny. Aj odvolací súd zastáva názor, že požadovanie úhrady administratívneho poplatku v takejto neprimeranej výške je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ požaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a nie je v jeho záujme. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Okolnosť, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v rozpore so zákonom, resp. v rozpore so zásadou dobrých mravov, súd skúma aj bez námietky účastníka a v prípade ich zistenia nepriznáva plnenia z nich požadované.

Samotná skutočnosť, že právna úprava explicitne nelimituje výšku poplatku neznamena, že žalovaný je oprávnený požadovať jeho zaplatenie v ľubovoľnej výške. Dojednanie o poplatku podlieha prieskumu vo svetle princípu dobrých mravov, civilnoprávnej úžery a v neposlednom rade prieskumu v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Poplatok vo výške presahujúcej polovicu sumy poskytnutého úveru nemôže ani pri najlepšej vôli predstavovať výdavky spojené s administratívnou činnosťou.

Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednania v štandardnej formulárovej zmluve, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Zmluvná podmienka v zmluve o úvere zo dňa 28.03.2013 - dojednanie administratívneho poplatku vo výške 514,67 eur nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie, a preto je v zmysle generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov neprijateľná.

Odvolací súd navyše poukazuje na to, že neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky už bola judikovaná rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C 42/2012 zo dňa 13.9.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co 219/2013 zo dňa 21.8.2014, ako aj rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 17C 212/2014 zo dňa 15.12.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co 118/2015 zo dňa 22.7.2015.

9. Údaj o výške úrokovej sadzby napriek zneniu ust. § 9 ods. 2 písm. i) ZoSÚ v zmluve absentuje. Túto je možné vyvodiť z výšky poplatku uvedeného v zmluve a počtu splátok v spojení s bodom 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, čo spôsobuje neprehľadnosť a spotrebiteľovi de facto znemožňuje získať zrozumiteľné, náležité informácie o základných podmienkach zmluvného vzťahu, do ktorého vstupuje. Ide o esenciálnu náležitosť zmluvy o úvere, ktorá musí byť uvedená priamo v zmluve. V zmluve nie je uvedený ani údaj o RPMN, ktorý je v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ obligatórnou náležitosťou zmluvy o úvere. Neuvedenie týchto náležitostí v zmluve zákon o spotrebiteľských úveroch postihuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ).

Zmluva o úvere nebola vyhodnotená ako neplatná, vzhľadom na neuvedenie obligatórnych náležitostí v zmysle ZoSÚ (§ 9 ods. 2) sa však úver poskytnutý na jej základe považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 800 Eur, pričom za situácie, že tento je bezúročný a bez poplatkov, žalobcovi vznikla povinnosť vrátiť žalovanému len sumu zodpovedajúcu poskytnutým peňažným prostriedkom. Iné nároky zo zmluvy žalovaný voči žalobcovi nemá, preto plnenie žalobcu nad rámec sumy zodpovedajúcej výške úveru predstavuje plnenie bez právneho dôvodu a má za následok vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktorý takéto plnenie prijal.

10. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania, ktoré mu v konaní vznikli. Odvolací súd konštatuje, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca má postavenie spotrebiteľa, ktorý je od súdnych poplatkov oslobodený, správnym je aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti v konaní neúspešnému žalovanému zaplatiť súdny poplatok.

Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

11. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol v plnom rozsahu úspešný žalobca, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Trovy konania žalobcu znáša neúspešný žalovaný. O ich výške rozhodne prvoinštančný súd (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané

opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.